

NIEUW SCHENK- EN ERFRECHT HEEFT DIVERSE GEVOLGEN VOOR ANBI'S

ANBI-regime weer op de schop

Non-profits die door de Belastingdienst zijn aangemerkt als algemeen nut beogende instelling (ANBI), kunnen profiteren van fiscale faciliteiten. Dit is niet alleen van belang voor deze organisaties zelf, maar ook voor hun donateurs. In 2008 zijn de regels omtrent ANBI's ingrijpend gewijzigd, maar daarmee is de koek niet op. Momenteel ligt er namelijk een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer om het schenk- en erfrecht drastisch te wijzigen. Dit heeft ook consequenties voor ANBI's.

Als de Tweede en Eerste Kamer met het ingediende wetsvoorstel instemmen, wordt de Successiewet vervangen door de Wet schenk- en erfbelasting. Het is de bedoeling dat deze wet per 1 januari 2010

ANBI, dan moet u over deze inkomsten belasting betalen. De tarieven lopen hierbij uiteen van 41% tot 68%. In het ingediende wetsvoorstel worden deze maximumtarieven per 1 januari 2010 verlaagd naar 30% (voor verkrijgingen tot € 125.000) en 40% (voor verkrijgingen van € 125.000 en meer).

- De ontvangst van door ANBI's gedane uitkeringen zijn voor de ontvanger vrijgesteld van schenkingsrecht, mits de uitkering betrekking heeft op een algemeen belang. Zonder deze faciliteit zouden de hiervoor genoemde tarieven van toepassing zijn.
- Giften aan ANBI's door natuurlijke personen zijn onder voorwaarden aftrekbaar in de inkomstenbelasting.
- Giften aan ANBI's door rechtspersonen (zoals bv's, nv's, stichtingen en verenigingen) zijn onder voorwaarden aftrekbaar in de vennootschapsbelasting.

Sinds dit jaar zijn in de Successiewet, naast de faciliteiten voor ANBI's, ook fiscale voordelen opgenomen voor amateur-

sportverenigingen en niet-commerciële dorpshuizen. Voor deze organisaties geldt onder voorwaarden een vrijstelling voor schenkingen en inkomsten uit erfenissen.

Nieuwe stijl

Zoals gezegd is per 1 januari 2010 een aantal wijzigingen voorgesteld. Om te beginnen wil het kabinet de criteria voor ANBI's aanscherpen. Dit brengt met zich mee dat een aantal organisaties die nu nog als ANBI worden beschouwd, deze status straks zullen verliezen. Om één en ander vlekkeloos te laten verlopen, is het de bedoeling dat alle huidige ANBI-beschikkingen per 1 januari 2010

“ **Giften zijn voor gevers vaak fiscaal aftrekbaar** ”

in werking treedt. In dit artikel concentreren we ons op de gevolgen die de nieuwe wet heeft voor ANBI's.

Faciliteiten

Op dit moment gelden met betrekking tot algemeen nut beogende instellingen de volgende fiscale faciliteiten:

- Door ANBI's ontvangen schenkingen en legaten (inkomsten uit erfenissen) zijn vrijgesteld van schenkings- en successierecht. Is uw organisatie geen

“ **Sommige organisaties zullen ANBI-status straks verliezen** ”

automatisch komen te vervallen. Als uw organisatie op dit moment bij de fiscus bekendstaat als ANBI, krijgt u in de komende maanden een brief van de Belastingdienst. Hierin staat precies vermeld aan welke voorwaarden u moet voldoen om ook in de nieuwe regelgeving ANBI te kunnen zijn. Vervolgens kunt u aan de hand van een formulier aangeven of uw organisatie aan de nieuwe voorwaarden voldoet. U moet dit dus zelf vaststellen. Neem bij twijfel contact op met uw accountant!

Verzwaring van criteria om ANBI te kunnen zijn

De belangrijkste aanscherping van de criteria om een algemeen nut beogende instelling te zijn, betreft de mate waarin uw organisatie zich richt op het 'algemeen belang'. In de huidige wetgeving hoeft een ANBI zich slechts voor 50% op het algemeen belang te richten, maar straks is dit maar liefst 90%. Dit kan ertoe leiden dat een instelling die zich nu nog ANBI mag noemen maar naast een algemeen belang ook nog een particulier belang dient, in de toekomst geen ANBI meer kan zijn. De verwachting is dat zowel de invulling van het begrip 'alge-

meen belang' als het 90%-criterium zal leiden tot een (groot) aantal discussies met de Belastingdienst. Ook de rechter zal er dan ongetwijfeld meer dan eens aan te pas moeten komen.

Vervelend

Wilt u dergelijke discussies zo veel mogelijk vermijden, dan is het raadzaam om nu al na te gaan in welke mate uw activiteiten al dan niet zijn gericht op het algemeen belang. Komt u tot de conclusie dat u niet voldoet aan het 90%-criterium, dan zult u moeten nagaan of u maatregelen kunt

nemen om dit probleem op te lossen. Het is verstandig om u hierbij te laten adviseren door een deskundige. Overigens is het verlies van de ANBI-status niet alleen vervelend voor de organisatie zelf. Ook voor donateurs kan dit nare gevolgen hebben. Als een donateur zich voor een aantal jaren heeft verplicht om schenkingen te doen (een zogenaamde lijfrenteschenking) kan het verlies van de ANBI-status met zich meebrengen dat hij deze schenkingen niet langer mag aftrekken in zijn aangifte inkomstenbelasting.

Komt u tot een positieve beoordeling, dan zal de fiscus uw instelling automatisch aanmerken als 'ANBI nieuwe stijl'. U krijgt hiervoor geen nieuwe beschikking. Wel zal de fiscus achteraf beoordelen of u een juiste inschatting heeft gemaakt. Zo niet, dan wordt uw ANBI-status alsnog ingetrokken.

Haat en geweld

Een andere belangrijke bepaling in het wetsvoorstel is dat de ANBI-status kan komen te vervallen, wanneer een bestuurder of een (gezichts)bepalend persoon in de afgelopen vier jaar onherroepelijk is veroordeeld wegens het aanzetten tot haat, het aanzetten tot geweld of het gebruik van geweld. Met deze maatregel wil het kabinet voorkomen dat overheidssteun wordt gegeven aan organisaties die zich schuldig maken aan het zaaien van haat of het oproepen tot geweld.

De staatssecretaris van Financiën heeft aangegeven dat de inspecteur van de Belastingdienst alleen bij 'gerede twijfel' over de integriteit van een ANBI een 'Verklaring omtrent het gedrag' (VOG) van een specifiek persoon zal opvragen. Hoewel de soep op dit punt dus niet zo heet gegeten lijkt te worden, kan het verstandig zijn om aantredende bestuurders/functionarissen vooraf een VOG te laten opvragen bij het ministerie van

Justitie. Dan weet u zeker wat voor vlees u in de kuip heeft en kan dat achteraf veel problemen voorkomen.

Nieuwe categorie

Verder wil het kabinet naast de ANBI een nieuwe categorie instellingen invoeren, namelijk de 'sociaal belang behartigende instelling' (SBBI). Dit zijn organisaties die zich voornamelijk inzetten voor het particuliere belang van de leden en belanghebbenden, maar waarbij in maatschappelijk opzicht wel een grote waarde wordt toegekend aan dit particuliere belang. Hierbij kunt u bijvoorbeeld den-

ken aan lokale scoutinggroepen, muziekcorpsen, amateurtoneelverenigingen en buurtverenigingen.

Het is de bedoeling om voor deze instellingen een algemene vrijstelling voor de schenk- en erfbelasting in te voeren.

Maar omdat deze instellingen naast een sociaal belang ook een particulier belang dienen, zijn giften aan een SBBI in beginsel niet aftrekbaar in de inkomstenbelasting, tenzij het gaat om een lijfrenteschenking aan een vereniging met meer dan 25 leden. Dit is een belangrijk verschil met de ANBI, waarbij giften voor de schenker wel fiscaal aftrekbaar zijn.

Dorpshuizen

De invoering van deze nieuwe categorie maakt het voor amateursportverenigingen en niet-commerciële dorpshuizen mogelijk om SBBI te worden. Omdat zij dan kunnen profiteren van de algemene vrijstelling voor de schenk- en erfbelasting, komt de eerdergenoemde specifieke vrijstelling voor het successie- en schenkingsrecht te vervallen. Als uw organisatie in de nabije toekomst door de invoering van het 90%-criterium niet langer ANBI kan zijn, is het raadzaam om te (laten) toetsen of u wél SBBI kunt worden.

Mr. Wouter Verstijnen is werkzaam bij Mazars Paardekooper Hoffman, e-mail: wouter.verstijnen@mazars.nl

Regelmatig checken of u aan de eisen voldoet

Het is belangrijk dat u – zowel onder de huidige als onder de toekomstige wetgeving – regelmatig nagaat of uw organisatie nog wel voldoet aan de voorwaarden om ANBI te kunnen zijn. Dit heeft niet alleen betrekking op de activiteiten (het 90%-criterium), maar bijvoorbeeld ook op de aanwezigheid van actuele beleidsnota's, het voorkomen van 'oppotting' van gelden en de beheersing van de kosten van fondsenwerving. De Belastingdienst kan op deze punten namelijk gerichte controles uitvoeren.